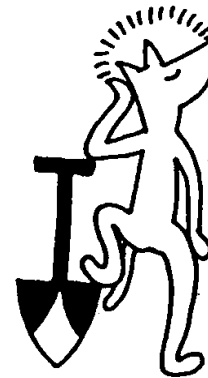

OBSAH

Pozdrav magistra řádu	1
Setkání České dominikánské rodiny	2
Zprávy z provincie	3
Prosby o modlitby	6
Laická sdružení sv. Dominika	7
Nové knihy	12
Salve 3/2008	13
Nekrologium	15
Ze světa	15
T. Machula: 24 tomistických tezí	19

OPUSCULUM

Měsíčník České dominikánské rodiny

*Vydává Kazatelské středisko
České dominikánské provincie*

Adresa redakce:

*Dagmar Ester Kopecká
Na Zlíchově 221/8, 152 00 Praha 5
tel./fax: 251 554 669; e-mail: ester@op.cz
č. účtu: 122918389/0800 (ČS) var. symbol 332*

**Roční předplatné (11 čísel) včetně poštovného
je 250 Kč.**

Internet: opusculum.op.cz

Uzávěrka dalšího čísla: 25. 11. 2008

POZDRAV MAGISTRA ŘÁDU

Montevideo, 8. srpna 2008

Milí bratři a sestry,

píší Vám z Montevidea, hlavního města Uruguaye, v Jižní Americe... (právě teď je zde zima). Z celého srdce vás zdravím v den svátku svatého Dominika.

Chtěl bych vyjádřit vděčnost za službu Řádu, dominikánské rodině a církvi Vám všem, kteří se podíli na mé službě bratřím, již jsem byl před sedmi lety pověřen.

Moje návštěva Brazílie byla velmi intenzivní (museli jsme urazit obrovské vzdálenosti, abychom se dostali do všech komunit) a radostná... bohatá na zkušenosti a plná naděje.

Pak jsme dorazili do Paraguaye, kde jsme se mohli přímo seznámit s životem a posláním bratří a sester různých kongregací a mnoha laických sdružení. Je tam opravdová plnost života! A jaká obdivuhodná povolání! Naši bratři a sestry nejsou lhostejní k situaci opomíjených a extrémně chudých... Naopak, sdílejí život těchto lidí, jejich radost a jejich naděje, jejich starosti a trápení.

Dne 30. července jsme vzpomínali na našeho drahého bratra Dominika v den prvního výročí jeho úmrtí (fr. Dominique Renouard, který zemřel v průběhu generální kapituly v Bogotě, pozn. překl.). Hovořil jsem s jeho matkou a vyjádřil jí naše hluboké pohnutí. Kéž Bůh obejmě bratra Dominika na věky svým světlem a přátelstvím.

Společně s bratrem Javierem, který mě na této vizitaci doprovázel, jsme nyní v Uruguay. Ačkoli Paraguay a Uruguay hraničí s Argentinou, nikdy jsem v těchto zemích nebyl. Krása těchto východních zemí je něco úžasného. Opět, práce našich zdejších bratří a sester je pro nás povzbuzením, abychom vytrvali na cestě vpřed...

Na závěr Vám posílám své pozdravy v tento slavnostní den a prosím Pána, na přímiluvu svatého Dominika, o milost kázání pro nás všechny. Musíme mít otevřené oči, abychom viděli Boha, muže a ženy naší doby, krásu stvoření a nejpodivuhodnější krásu Boží milosti, již nám Bůh velkoryse nabízí. Otevřme svá srdce, aby v něm všichni našli své místo, po vzoru svatého Dominika, který všechny miloval a proto byl všemi milován. Otevřme ústa pro hlásání Božího slova ve všech jeho významech, všemi možnými způsoby... všem národům.

Bratrsky v Kristu, Panně Marii Růžencové a svatém Dominiku.

Objímám vás všechny a prosím, abyste na mě pamatovali ve svých modlitbách.

fr. Carlos A. Azpiroz Costa OP
magistr řádu

IDI 9/2008, přeložila D. E. Kopecká

VIII. SETKÁNÍ ČESKÉ DOMINIKÁNSKÉ RODINY

18. 10. 2008 v HRADCI KRÁLOVÉ

Drazí členové dominikánské rodiny,

dne 18. října 2008 jsme se již po osmé sešli v Hradci Králové na společném setkání české dominikánské rodiny.

Chtěl bych jménem nás všech poděkovat otci Dominiku Dukovi OP za vřelé uvítání a poskytnutí prostorů Nového Adalbertina a královéhradeckého biskupství a především za jeho inspirativní slova při mši svaté i při přednášce. Sestře Dominice a jejím spolupracovnicím děkujeme za přípravu, pohostinnost a péči, doc. Hrubému za odborné a poučné výklady (v muzeu a katedrále), kazatelskému středisku za přípravu a organizaci programu. Děkuji také Vám všem, kteří jste se tohoto setkání zúčastnili a přispěli tak k vytvoření rodinné atmosféry, především Vám, kteří jste se jakýmkoli způsobem na přípravě a průběhu setkání podíleli.

Už nyní Vás srdečně zvu na naše další setkání, které se bude opět konat na podzim příštího roku v Hradci Králové.

Ve svatém otci Dominiku

*fr. Benedikt Mohelník OP
provinciál*

V sobotu 18. října 2008 proběhlo v Hradci Králové pod záštitou fr. Benedikta Mohelníka OP, provinciála České dominikánské provincie, a ve spolupráci s Mons. Dominikem Dukou OP, biskupem královéhradeckým, již osmé setkání české dominikánské rodiny. Počet účastníků byl odhadován asi na devadesát.

Společný program začal růžencem v místní katedrále a pokračoval mší svatou tamtéž. Poté se účastníci přesunuli do Nového Adalbertina. Po úvodním slově fr. Antonína Krasuckého OP následovalo svědectví S. M. Vojtěchy Beránkové o pouti na Světové setkání mládeže v Sydney, jako další bod přednesl Mons. Dominik Duka OP zhodnocení květnové misijní akce Týden vzájemného setkávání a porozumění, se svými příspěvky k tomuto tématu zde vystoupili rovněž fr. Jan Rajlich OP a trvalý jáhen Arsen Kostanjan.

Po polední modlitbě a společném obědě měli jednotliví účastníci možnost volby z několika alternativ. V Adalbertinu se konalo jednak lectio divina pod vedením fr. Antonína Krasuckého OP, jednak reflexe nad perspektivami souvisejícími s již zmiňovanou městskou misí pod vedením fr. Jana Rajlichy OP. V místním muzeu bylo možné účastnit se přednášky doc. PhDr. Vladimíra Hrubého na téma působení dominikánů v Hradci Králové, mimo to zde byla k shlédnutí výstava k 700. výročí katedrály.

Závěrečná část programu byla opět společná, bližší seznámení s historií a některými prvky interiéru katedrály poskytl v rámci prohlídky této stavby opět docent Hrubý, načež bylo setkání oficiálně zakončeno společnou modlitbou večerních chval. V budově biskupství pak na zájemce čekalo ještě neformální pohoštění, jež bylo příjemným závěrem celého dne.

fr. Justin Dvorský OP

ZPRÁVY Z PROVINCE

PŘEDPLATNÉ OPUSCULA 2008

Prosíme všechny odběratele, kteří dosud neuhradili předplatné za rok 2008, aby nám ho co nejdříve zaslali. Roční předplatné (11 čísel včetně poštovného) na rok 2008 činí **250 Kč**. Můžete ho uhradit složenkou nebo bankovním převodem na účet č. 122918389/0800 (ČS) var. symbol 332. Děkujeme. Redakce

KALENDÁŘ AKCÍ

22. 11. 2008 Podzimní setkání stálého studia v Praze

24. 7. - 2. 8. 2009 Letní misie v Rakovníku

10. 10. 2009 Setkání české dominikánské rodiny v Hradci Králové

23. - 25. 10. 2009 Setkání formátorů

LSSd ve Vranově u Brna

SLUŽBY PROVINCIALÁTU

Při zachování čísla pevné linky na provinciálát bylo zřízeno i číslo mobilní: +420 602 592 174. Tento mobil bude obsluhovat sekretářka provinciála Anežka Bachnová. Jako číslo na provinciálát prosím používejte přednostně toto mobilní číslo. Návštěvu otce provinciála je třeba vždy domluvit předem.

KAZATELSKÉ STŘEDISKO

Tým Kazatelského střediska se schází každé 3. pondělí v měsíci (vyjma prázdnin) v klášteře sv. Jiljí v Praze. Příští setkání se bude výjimečně konat 24. 11. od 17:00 h. v kostele sv. Jiljí a pak ve velké hovorňě. Prosinčové setkání odpadá.

SETKÁNÍ STÁLÉHO STUDIA

V sobotu 22. listopadu 2008 se bude konat v pražském klášteře podzimní setkání stálého studia. Tento rok je věnován osobě sv. Pavla. Přednášet bude P. Angelo Scarrano, který vyučuje Nový zákon na Kato­lické teologické fakultě Karlovy univerzity v Praze, na téma **Služba slova u apoštola sv. Pavla**. Přednáška začíná v 9:00 a je otevřená pro celou dominikánskou rodinu.

Pro zájemce je možné objednat si v pražském klášteře oběd (členové provincie zdarma, ostatní 50,- Kč), případně i ubytování (cca 100,- Kč + oběd). Zájemci o ubytování ať se přihlásí fr. Damiánu Němcovi do 10. 11., zájemci o oběd do 13. 11. – nejlépe elektronickou poštou na adresu damián@op.cz nebo SMS na mobil 731 402 075, příp. písemně na adresu olomouckého klášteře (Slovenská 14, 779 00 Olomouc).

Damián Němec, regent studia

PRAŽSKÝ KONVENT

Husova 234/8, 110 00 Praha 1

tel. 224 218 442, fax: 224 218 443

e-mail: paha@op.cz, sv.jilji@op.cz, jilji.op.cz

<http://paha.op.cz>

E-mailové zpravodajství z farnosti

Upozorňujeme na možnost přihlásit se do internetové konference jilji@konference.op.cz. Členům konference bude každý týden přicházet do emailové schránky rozpis mší, pozvánky na různé akce a aktuality z farnosti. Podrobnosti a návod k přihlášení najdete na nástěnce kostela. Přihlášení: e-mail na adresu info-subscribe@jilji.cz a potom potvrdit odpovědí na ověřovací e-mail. Odhlášení: info-unsubscribe@jilji.cz a potvrdit stejně jako při přihlášení.

Setkávání po nedělních bohoslužbách

Každou neděli je příležitost k neformálnímu setkání po mši svaté v 9:30 a 18:30 ve velké hovorňě klášteře. Hovorňa je otevřena 1,5 hodiny po skončení bohoslužby. V příjemném prostředí se zde můžete setkat s přáteli a známými z farnosti i s celebrujícím knězem. Je zde možnost uvařit si kávu nebo čaj. Setkání nejsou nijak moderována, jde pouze o poskytnutí prostoru těm, kdo si chtějí pohovořit s druhými v klidnějším prostředí, než jaké skýtá ulice před kostelem.

Vyučování katechismu

Příprava na přijetí svátostí křtu a bířmování i vzdělávání ve víře pro zájemce bude probíhat od září každé úterý po nešporách (cca od 19:30) v klášteře na faře pod vedením fr. Romalda.

Přednášky

Duchovní život podle P. Garrigou-Lagrange. Pravidelné přednášky o Jordána OP se konají každý čtvrtek po nešporách (cca od 19:30) v čítárně klášteře.

Mariina legie

• Vzpomínkové setkání

Mariina legie u sv. Jiljí pořádá 3. 11. 2008 vzpomínkový den u příležitosti smutného výročí 90 let od stržení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí.

Program: 10:00 Staroměstské náměstí: položení květin, zahájení, modlitba posvátného růžence, prodej publikací a pohlednic; 14:00 Klášter Křížovníků s červenou hvězdou Platněrská 4: výroční schůze členů Společnosti pro obnovu mariánského sloupu; 16:30 Staroměstské náměstí: bohoslužba slova u základního kamene; 17:00 Chrám Panny Marie před Týnem: slavnostní koncert a projevy k 90. výročí; 17:40 Posvátný růženc; 18:00 Mše svatá; 19:00 Pobožnost u nové sochy Panny Marie, Loretánské litanie, závěr vzpomínkového dne

• **Pravidelná setkání našeho prezidia**
„Neposkvrněné Početí“ se konají každou neděli ve velké hovorně kláštera. Začátek je vždy v 16 hod., zvonek č. 53.

Hudba u sv. Jiljí

Latinské středy 18:30

Gregoriánský chorál a varhanní improvizace

Zpívá: Schola chorální

Diriguje: Katerina Bartošová

varhany: Petr Chaloupský

aktuální program hudby sledujte na

<http://jilji.cz>

ŽIVÝ RŮŽENEC

Zveme všechny členy a přátele dominikánské rodiny k zapojení do živého růžence za mír a za rodiny. Zájemci se mohou přihlásit na adrese: fr. Irenej Šiklar OP, Klášter dominikánů, Husova 8, 110 00 Praha 1, irenej@op.cz
fr. Irenej OP, promotor pro růženec

HNUTÍ PRO ŽIVOT ČR

Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5

tel.: 603 976 231, e-mail: info@prolife.cz

<http://prolife.cz>

Modlitby za nenarozené děti. Zveme všechny lidi dobré vůle ke společné modlitbě růžence, žalmů, proseb a slavení mše svaté za nenarozené děti, těhotné maminky, zdravotnický personál a jiné potřeby.

Praha: před porodnicí U Apolináře

každý pracovní den od 8:00 do 9:20 modlitba růžence; kontaktní osoba: Miloslav Pletánek, tel.: 736 248 037

Olomouc: před porodnicí Fakultní nem.

každý poslední čtvrtek v měsíci v 16 hodin modlitba růžence; od 18 hodin mše svatá v dominikánském klášterním kostele „Za zastavení zla potratů“; kontaktní osoba: Markéta Tomečková, tel.: 606 739 313

Já jsem vzkříšený a život:

Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude živ...“ (Jan 11,25)

Z vůle Nejvyššího byla povolána na věčnost naše milá sestra

Marie Egidie Marie Kalábová.

Pán jí dal 93 let života,

z nich 60 sloužila Bohu jako sestra dominikánka.

Zemřela dne 5. 10. 2008.

Pohřební mše svatá byla slavena dne 9. 10. 2008

v kapli kláštera ve Střelcích.

Prosíme, abyste na ni pamatovali ve svých modlitbách
a při oběti mše svaté.

R.I.P.

Konvent sester dominikánek ve Střelcích

PROSBY O MODLITBY

- ❖ za magistra řádu
- ❖ za otce provinciála fr. Benedikta OP a bratry zastávající provinční officia
- ❖ za naše představené a za Boží pomoc pro všechna důležitá rozhodnutí
- ❖ za projekt přestavby pražského kláštera
- ❖ za nová povolání pro všechny větve dominikánské rodiny
- ❖ za naše bratry a sestry, kteří kdekoli na světě trpí kvůli výkonu své služby
- ❖ za apoštolské působení v médiích, především na internetu
- ❖ za projekt křesťanského knihkupectví OLIVA
- ❖ za nemocné členy, příbuzné a přátele dominikánské rodiny
- ❖ za naše bratry a sestry působící ve školství
- ❖ za naše bratry studenty ve Francii
- ❖ za farnost v Praze na Zlíchově a za misijní středisko na Barrandově
- ❖ za posilu v nemoci a uzdravení pro sestru Jiřinu Postupovou
- ❖ za rozvoj teologie a křesťanské filosofie na Teologické fakultě v Českých Budějovicích

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY

(1. všeobecný, 2. misijní, 3. národní)

Denní modlitba: Nebeský Otče, kladu před tebe celý dnešní den. Přináším ti v něm své modlitby, práce, radosti i utrpení ve spojení s Ježíšem Kristem, který ve mši svaté neustále zpřítomňuje obět sebe samého za záchranu světa. Duch svatý, který jej vedl, kéž je i mým průvodcem a vyzbrojí mě silou pro svědectví o tvé lásce. To vše přináším jako svou nepatrnou obět, spolu s Pannou Marií, Matkou našeho Pána a Matkou církve, zvláště na úmysly, které nám předkládá Svatý Otec a naši biskupové pro tento měsíc.

LISTOPAD

1. Aby svědectví lásky svatých upevnilo křesťany v úctě k Bohu a bližním a v napodobování Krista, který přišel, aby sloužil a ne, aby se mu sloužilo.
2. Aby křesťanská společenství v Asii, rozjímající o Kristu, nalézala vhodný způsob, jak ho hlásat lidu kontinentu s tak bohatou kulturou a spiritualitou.
3. Ať v Božím lidu roste vnímavost ke svátosti pomazání nemocných, aby tak nikdo nezemřel nesmířen s Bohem.

LAICKÁ SDRUŽENÍ SVATÉHO DOMINIKA

SETKÁNÍ FORMÁTORŮ VE VRANOVĚ U BRNA

Ve dnech 3. – 5. 10. 2008 proběhlo ve Vranově u Brna další setkání formátorů Laických sdružení svatého Dominika. Program setkání na téma Charismata tentokrát připravilo 5. pražské sdružení.

Do Vranova přijelo cca třicet terciářů z místních sdružení v Blansku, Brně, Horním Němčí, Jirkově, Nivnici, Ostravě, Olomouci, Praze, Trávníku, Ústí nad Labem a Všerubech. Jako přednášejícího jsme mezi sebou uvítali vzácného hosta – otce provinciála Benedikta Mohelnika OP. Program setkání musel být sice na poslední chvíli měněn a upravován – účastníci z Prahy přijeli kvůli dopravní zácpě na dálnici o tři hodiny později a očekávaný Tomáš Machula nemohl kvůli nemoci syna dorazit –, to však nijak nesnížilo jeho rozmanitost a kvalitu.

Vyslechli jsme přednášku fr. Benedikta na téma *Jednota a pluralita dominikánského charizmatu*, v níž otec provinciál pohovořil o společných a rozdílných prvcích dominikánského charizmatu v jednotlivých větvích řádu. Dále zazněla přednáška na téma *Charismata – pohled 2. vatikánského koncilu*, v níž nás přednášející fr. Václav Jindřich Valeš, představený všerubského sdružení, seznámil s tím, co k otázce charismat a především k otázce vztahu charismata – hierarchie poznamenávají dokumenty 2. Vaticanu. Sr. Ester promluvila o tom, jaké místo má téma *Charismata* a s ním úzce spojené téma *Povolání* v programu postulátní a noviciátní formace, jakým otázkám je třeba v rámci probírání těchto témat věnovat pozornost a jaký vliv má pochopení této problematiky na prožívání našeho povolání a také na společný život sdružení. Martin Mezd Rosenbaum z 5. pražského sdružení a člen kazatelského střediska provedl prezentaci letních dominikánských misí, zevrubně seznámil přítomné slovem i obrazem s jejich přípravou a průběhem i s misionářskou „kuchařkou“.

Každý den jsme společně slavili mši svatou a liturgii hodin, v sobotu večer jsme měli možnost zúčastnit se místní pobožnosti růžence se světelným procesím alejí ke kostelu a litaní; a po celou dobu jsme mohli rozjímat či adorovat v místní kapli. Uvítali jsme také příležitost seznámit se s novinkami dominikánského nakladatelství Krystal OP a utratit za ně své poslední peníze.

Jménem nás všech děkuji organizátorům setkání, přednášejícím a všem účastníkům i všem těm, kdo sice nemohli přijet, ale provázeli naše setkání svými modlitbami. Příští setkání se bude konat 23. – 25. 10. 2009 opět ve Vranově u Brna a přípravu programu bude mít na starosti českobudějovické sdružení.

sr. Ester

ZPRÁVY Z MÍSTNÍCH SDRUŽENÍ

MS BRNO (*představený Radovan Michael Plšek*)

Naše místní sdružení pod patronací sv. Tomáše Akvinského zahájilo po prázdninách svá pravidelná setkávání opět třetí čtvrtek v měsíci, 18. 9. Tentokrát se náš představený věnoval historii dominikánských stanov pro laiky až do současnosti.

V sobotu se někteří naši bratři a sestry vypravili do Tasova. Pozval nás fr. P. Pavel Augustin Kryl, tasovský farář a též po určitou dobu člen našeho sdružení. Zdejší kostel je zasvěcen sv. Petru a Pavlu, takže v roce sv. Pavla lze sem vykonat pouť. Na programu byla především mše svatá s kázáním. Potom návštěva hrobu P. Jakuba Demla, kněze a spisovatele zde působícího. Náš hostitel nám též pověděl mnoho zajímavého o historii chrámu a farní budovy.

Dne 29. 9. po slavné mši svatě k uctění patrona kostela sv. archanděla Michaela měl náš člen fr. Miloslav Gabriel Částek besedu o své cestě po USA, kterou absolvoval v červenci až srpnu tohoto roku. Opět navštívil krajanská centra a uvedl zde své pořady. Jeho vyprávění bylo přínosné a účastníci je pozorně vyslechli.

V měsíci říjnu jsme opět v kapli Angelicum měli možnost si prohlédnout zajímavou výstavu. Pánové Michláček a Pešek se účastnili poutě z Velkého Meziříčí do Compostelly. Cestou fotografovali a z výběru uspořádali výstavu, každou fotografií doprovodili textem jednak popisujícím, jednak zachycujícím hlavní myšlenku zobrazeného. Opět děkujeme sestře Veronice za její péči a starost.

Mezi fotografiemi se konalo dne 16. 10. naše společné setkání. P. Tomáš Bahounek otevřel cyklus zamyšlení pod společným názvem *Mystický život*. Koná se 1. a 3. pondělí a je otevřený všem zájemcům (předcházející cyklus měl název *Duchovní život pro každého*). Na společném terciářském setkání přítomné s novým cyklem seznámil a inicioval na toto téma debatu.

s. Kateřina

MS NIVNICE (*představená Zdeňka Dominika Starobová*)

Dne 30. listopadu 2008 se dožívá 75 let naše milá sestra Jarmila Anežka Májková. Milá už tím, že vždy plnila a plní bez slůvka nesouhlasu vše, co se po ní žádalo, s vědomím slibu poslušnosti. Dlouhá léta zpívá v kostelním sboru, který částečně vede. Zpívá ráda s nasazením, k větší cti a slávě Boží, svým postojem „kdo zpívá, dvakrát se modlí“ se připojuje k andělům-adorátorům.

Přejeme jí hodně zdraví, které velice potřebuje, po vážné operaci hlavy. Na prvním místě Boží pozhnání, ochranu Matky Boží a svatých patronů. Pán Bůh Tě opatruj!

MS OLOMOUC (představená Zdislava Kvapilová)

<http://opolomouc.googlepages.com>

Program setkání na období 2008/2009 – Téma: Rok sv. Pavla

- 8. 11. 2008 Společná rekolekce
- 29. 11. 2008 Pletení adventních věnců
- 13. 12. 2008 Setkání v klášteře – téma: narození sv. Pavla
- 10. 1. 2009 Setkání v klášteře – téma: vzdělání, židovství u sv. Pavla
- 14. 2. 2009 Setkání (místo bude upřesněno) – téma: konverze sv. Pavla
- 14. 3. 2009 Setkání v klášteře – téma: cesty sv. Pavla
- 11. 4. 2009 Setkání v klášteře – téma: věznění sv. Pavla
- 30. 4. - 3. 5. 2009 Exerciice
- 13. 6. 2009 Setkání v klášteře – téma: smrt sv. Pavla

MS PLZEŇ (představený Jan Vincenc Horáček)

V pátek 3. října v poledne zemřela ve věku téměř 80 let naše sestra Věra Anunciáta Pimerová. K Pánu odešla po 60 letech života v Řádu, které naplnila službou farnosti a bližním. R.I.P.

Sestra Anunciáta vzpomíná na své dominikánské začátky

V roce 1947 – bylo mi 18 let – nabídla mi přítelkyně (katechetka), jestli bych nejela místo ní na exerciice do Jablonného, že je přihlášená, ale musí pomáhat rodičům při žních. Nabídku jsem přijala, byly to mé první exerciice. Exerciátorem byl P. Silvestr Braito OP.

Poprvé jsem se setkala s dominikány a s paní Zdislavou. A už jsem „uvízla“. Jezdili jsme tam častěji (byli to většinou pražští terciáři), pracovali jsme v zavaleném podzemí, vyváželi rmut a hledali dráteníčka. Téměř vždy tam byl s námi tehdejší provinciál řádu P. Ambrož Svatoš, velký ctitel paní Zdislavy. Ten mě také přijal mezi terciáře na podzim r. 1949 v kostele sv. Jiljí v Praze, kde jsem skládala sliby. Nebyla možná jakákoliv čekací doba, čas už hořel. Přišel r. 1950 a zůstali jsme bez otců. Ještě jsme se scházeli na různých místech až do pozdního léta 1953 a pak (snad zradou) nastalo zavírání. Ale to by bylo dlouhé povídání.

Dlouhá léta jsem žila bez dominikánské rodiny jako sirotek. Plzeňské členy jsme neznala. Až v roce 1987 jsem se prostřednictvím P. Michala OFM seznámila s bratrem Česlavem a byla přijata mezi vás. Jsem šťastná.

Anunciáta

(přepis článku z 8. srpna 1996)

Společná setkání každé první úterý v měsíci od 16:00 do 17:30. Program: společná modlitba, četba Stanov a Partikulárních směrnic, formační přednáška či rozhovor, liturgie hodin (nona). Po setkání je možno účastnit se s farností modlitby růžence, mše sv. (18:00) a nešpor. <http://www.pmr.op.cz>

MS ROŽNOV POD RADHOŠTĚM (představená Ludmila Monika Mohelníková)

Ve dnech 24. – 27. dubna 2008 proběhla velmi zdařilá rekolekce našeho sdružení opět v klášteře sester sv. Kříže v Kroměříži pod vedením fr. Štěpána Filipa. V průběhu rekolekce vyslechli účastníci pět přednášek k roku sv. Pavla:

- 1) Vztah apoštola Pavla a Ježíše Krista
    - a) Ježíšova osoba – pramen duchovního života
    - b) připodobnění sv. Pavla ke Kristu
  - 3) Křesťanská svoboda a zákon podle sv. Pavla
  - 4) Křesťanská svoboda a osvobození od zákona
  - 5) Dokonalost křesťana oživovaného Duchem svatým a činnost ve světě podle sv. Pavla. Inspirace ve zjevení Krista sv. Dominikovi a jeho pověření „vade et praedica“ (jdi a kaž), výklad dopisů sv. Pavla, rovněž inspirace Ducha svatého.
- Na rekolekci bylo 13 účastníků, 8 z nich jsou členy našeho sdružení.

Při mši svaté dne 10. května 2008 složilo 5 členů (-nek) našeho sdružení věčné sliby: Marie Kateřina Kabelková, Eva Jana Fiurášková, Anna Alžběta Majerová, Vlastimil Albert Staňa a Josef Ludvík Chuděj. Dále pak br. Tomáš Václav Holčák z Prostřední Bečvy složil slib na tři roky. Po mši svaté jsme obřadem obláčky přijali do sdružení novou členku – sr. Jaroslavu Kulišťákovu z Hážovic.

Sliby i obláčku složili výše jmenovaní do rukou fr. Štěpána Filipa a představené sdružení Moniky Mohelníkové. Poté 24 přítomných posluchačů (z nich 11 členů sdružení) vyslechlo velmi poutavou přednášku fr. Štěpána o zjeveních P. Marie v Lurdech – jako podnět pro meditaci a interpretaci výroku Panny Marie při 16. zjevení – „Já jsem Neuposkvrněná Početí...“

Dne 14. června 2008 k nám v zastoupení fr. Štěpána Filipa přijel provinciál České dominikánské provincie fr. Benedikt Mohelník, který přítomným 15 posluchačům (z nich 11 bylo členů sdružení) předal podrobné informace o připravovaných aktivitách České dominikánské rodiny – např. obnova dominikánského kláštera v Praze na Starém Městě, vysvěcení dominikánského novokněze P. Mikuláše Buzického, přijetí 3 noviců do kláštera v Olomouci, o studiu br. dominikánů v zahraničí aj. Poté přednesl poutavou přednášku o liturgii jako viditelném projevu církve, v duchu Konstituce o liturgii – o její podstatě, co je a co znamená a co nám přináší. Liturgie je nosným pilířem dominikánské spirituality (ve světle II. vatikánského koncilu a eklesiologie).

Nový ročník našeho setkávání jsme zahájili dne 11. října 2008 slavnostní mší svatou novokněze dominikána fr. Mikuláše Oty Buzického, který po mši svaté udělil novokněžské pozhnání poměrně většímu počtu přítomných věřících. Po ukončení udílení tohoto pozhnání přednesl novokněz (původním povoláním lékař) P. Mikuláš velmi pozoruhodnou a zajímavou přednášku doplněnou promítáním záběrů z jeho misijního působení v Keni a Sudanu při zakládání a výstavbě nemocnice a při velmi

složité práci mezi domorodým obyvatelstvem, jako člen misie Trnavské univerzity v Africe. Jeho poutavé vyprávění se zaujetím vyslechlo 22 posluchačů (z nich 9 členů našeho sdružení) a také P. Jiří Polášek, farář v Rožnově p. R.

fr. Dominik

MS 3. PRAŽSKÉ (představený Petr Ondřej Chaloupský)

Termíny společných setkání na <http://www.laici3ps.op.cz>

MS 4. PRAŽSKÉ (představená Miloslava Anna Zásmětová)

Sejdeme se v sobotu 1. 11. u sv. Jiljí. Čas 8:30, program obvyklý.

MS 5. PRAŽSKÉ (představený Jan Jáchym Beneš)

Na den 2. 10. 2008 svolal náš představený Jan Jáchym Beneš volby rady a představeného sdružení. Začátek setkání byl poměrně napínavý, neboť se nás nedostavila ani nadpoloviční většina členů potřebná k platnosti volby. Svěřili jsme tedy tento problém Panně Marii, a při třetím tajemství radostného růžence se problém vyřešil – dostavil se poslední člen právě chybějící do potřebného počtu. Poté se rozvinula zajímavá a vršená debata o tom, zda budeme volit radu, či zda úkoly rady bude vykonávat celé sdružení. Chvilu to také vypadalo, že volby nebudou moci proběhnout vzhledem k tomu, že se nenajde nikdo, kdo by mohl a chtěl vykonávat officium představeného. Nakonec jsme se usnesli, že radu sdružení volit nebudem tzn. že radou bude celé sdružení, našlo se pár ochotných kandidátů a ve 4. skrutiniu jsme zvolili staronového představeného Jana Jáchyma Beneše, který volbu přijal. Přejeme nové „radě“ i „novému“ představenému moudrost, rozum, radu, sílu, umění, zbožnost a bázeň Boží k jejich „novému“ poslání.

Setkání našeho sdružení se konají jednou za čtrnáct dní ve čtvrtek večer u sv. Jiljí. Každé setkání začíná v 18:30 h. mší svatou a nešporami, poté následuje další program ve velké hovorňě nebo v kapli svatě Zdislavy. Termíny: 13. 11., 27. 11., 11. 12. 2008.

JUBILEA BRATŘÍ A SESTER

4. 11.	Fr. Jan Rajlich	54. narozeniny
5. 11.	Fr. Benedikt Mohelník	38. narozeniny
9. 11.	S. M. Břetislava Holubníčková	88. narozeniny
10. 11.	S. M. Diana Dvořáková	50. narozeniny
13. 11.	S. M. Antonína Benešová	82. narozeniny
17. 11.	S. M. Slavomíra Měřičková	78. narozeniny
23. 11.	S. M. Jacka Křížanovská	42. narozeniny
26. 11.	S. M. Pavla Dabalová	55. narozeniny
27. 11.	S. M. Kateřina Jochcová	50. narozeniny

Všem jubilantům blahopřejeme a vyprošujeme Boží požehnání.

NABÍDKA NAKLADATELSTVÍ KRYSTAL OP

Krystal OP, Husova 8, 110 00 Praha 1, tel. 224 237 750, <http://krystal.op.cz>; e-mail: krystalop@volny.cz

Mezinárodní teologická komise

NADĚJE NA SPÁSU PRO DĚTI, KTERÉ UMÍRAJÍ NEPOKŘTĚNÉ

V současné epoše, která se vyznačuje kulturním relativismem a náboženským pluralismem, znatelně vzrůstá počet nepokřtěných dětí, a s tím také naléhavost otázky po jejich spáse v případě smrti. Církev si jasně uvědomuje, že spása je dosažitelná výhradně v Kristu prostřednictvím Ducha svatého. Jakožto matka a učitelka však nemůže nepřemýšlet o údělu všech lidí stvořených k obrazu Boha, což platí zvláštním způsobem o těch nejslabších a o těch, kdo ještě nedosáhli užívání rozumu a svobody. Tradiční nauka hovořila o limbu, tedy stavu, v němž duše dětí, které umírají nepokřtěné, nezasluhují z důvodu prvotního hříchu odměnu blaženého patření, netrpí však žádnými tresty, neboť se nedopustily osobních hříchů. Tato teorie, vypracovaná teology ve středověku, se nikdy nestala součástí dogmatických definic učitelského úřadu, i když ji magisterium ve svých výrocích zmiňovalo až do II. vatikánského koncilu. Tato studie Mezinárodní biblické komise dospívá k závěru, že existují teologické a liturgické důvody pro naději, že děti, které zemřely nepokřtěné, mohou být spaseny a uvedeny do věčné blaženosti, i když zjevení o tom nepodává výslovné učení. Dokument představuje užitečný nástroj k opravdovému porozumění a prohloubení této problematiky, která nemá pouze naukovou povahu, nýbrž je spjata rovněž s naléhavými pastoračními otázkami nemalého významu. (brož., 64 s., 75 Kč)

Mezinárodní teologická komise

DIAKONÁT, VÝVOJ APERSPEKTIVY

Druhý vatikánský koncil v rámci obnovy církve hledal v jejích počátcích i v jejích dějinách inspirace a prostředky, jak účinněji zvěstovat a zpřítomňovat tajemství Ježíše Krista. Mezi poklady církve patří diakonát, o němž vydávají svědectví knihy Nového zákona. Toto povolání zabezpečovalo v životě křesťanských komunit důležité služby zejména v prvních dobách existence církve. Ve středověku však diakonát ustupoval do pozadí, vytratil se jako trvalé poslání a přetrvával pouze jako přechodové stadium před přijetím presbyterátu a episkopátu. To však neznamená, že by se od scholastických dob až po dnešek nevěnovala pozornost jeho teologickému významu a zejména problematice sakramentální hodnoty diakonátu jako stupně svátosti kněžství. Po obnově diakonátu jako účinné služby, kterou II. vatikánský koncil dal k dispozici partikulárním církvím, nastal proces jeho přijetí, kdy se objevila celá řada otázek týkajících se jak interpretace novozákonních a historických údajů, tak teologických implikací koncilního rozhodnutí. Mezinárodní teologická komise obrátila svou pozornost k daným problémům, aby je objasnila na základě hlubšího poznání jak historických a teologických pramenů, tak současného života církve. (brož., 120 str., 125 Kč)

NABÍDKA KNIHKUPECTVÍ OLIVA

V měsíci prosinci bude knihkupectví otevřeno i v sobotu od 10 do 18 hod.

OLIVA

knihkupectví a galerie

nejúplnější produkce literatury a časopisů
z oblasti křesťanství, judaica,
pravoslaví.
knihy z oblasti historie a filozofie
malá prodejní galerie dřevěných plastik
a obrazů.

Adresa: Jilská 7, 110 00 Praha 1

Otevřeno: po-pá 10-18 hod.

Tel. 606 657 544

E-mail: knihy-oliva@quick.cz

Internetové knihkupectví:

<http://oliva.op.cz>

Těšíme se na Vaši návštěvu a objednávky!

Dorothee Beyerová: Simone Weilová

Filosofka – odborárka – mystička

Refugium, brož., 178 str., 195 Kč

Joseph Ratzinger: Jan Pavel II. / Můj milovaný předchůdce. Pontifikát a svatost Jana Pavla II. ve vzpomínkách Benedikta XVI.

Paulínky, váz., 117 str., 182 Kč

Paulínky, váz., 117 str., 182 Kč

Malcolm Barber: Proces s templáři

Cílem této knihy je podrobně sledovat průběh událostí, aby byla prozkoumána motivace hlavních účastníků a posouzen rozsah, v jakém byla obvinění vznesena proti řádu oprávněná.

Argo, váz., 396 str., 389 Kč

Anselm Grün: Proměň svůj strach

Cesta k nové chuti do života.

Paulínky, brož., 135 str., 182 Kč

Rupert Berger: Liturgický slovník

Přes 700 hesel informuje o zdrojích i historickém vývoji křesťanské bohoslužby. Z německého originálu přeložil Václav Konzal, Jaroslav Vokoun a Zdeněk Lochovský.

Vyšehrad, váz., 588 str., 498 Kč

Jaroslav Pelikan: Ježíš v proměnách staletí / Jeho vliv na dějiny, myšlení a kulturu

Kniha světoznámého amerického historika zkoumá vliv Ježíšovy osoby a jeho učení na kulturu a na duchovní, politické a sociální dějiny posledních dvou tisíciletí. *KN, váz., 343 str., 367 Kč*

C.S. Lewis: K jádru křesťanství. Návrat domů, váz., 194 str., 230 Kč

SALVE. Revue pro teologii a duchovní život

Velké nám. 35, 500 01 Hradec Králové, ✉ dominika@diecezehk.cz, <http://salve.op.cz>

3/08 – Pius XII. (Pius XII. – papež proti totalitám 20. století)

Třetí číslo revue *Salve* vychází 9. října 2008 v den 50. výročí úmrtí jednoho z nejvýznamnějších papežů 20. století, Pia XII. Skladba celého čísla zřetelně sleduje dvě tendence – představit dílo papeže v jeho mimořádné mnohostrannosti (monotematické články rozebírající především na základě encyklik jeho přínos v oblastech

etiky, míru, bibliistiky, ekleziologie, liturgiky, dogmatu) a zároveň fundovaně zpochybnit i dnes ještě často se objevující stereotyp Pia XII. jako papeže, který měl během II. světové války údajně „mlčet o holocaustu“.

Piánské číslo *Salve* otevírá komplexní studie historika a teologa Tomáše Petráčka, charakterizující obecně církev doby Pia XII., s jejím složitým dědictvím postosvičenského vyrovnávání se s moderní dobou, ambivalentním odkazem modernismu, ale též ryzími reformními tendencemi, které právě v době Pia XII. nabývají na důležitosti, je jim stále více nasloucháno, aby pak došly docenění v době II. vatikánského koncilu. Studie historika Jaroslava Šebka *Papežská politika a české země 1938-1945* ukazuje na konkrétním příkladu českého pohraničí fungování papežské diplomacie a obtíže, jež musela v době válečného konfliktu zohledňovat. Práce předního světového znalce pontifikátu Pia XII. Philippa Chenauxa dále rozvádí téma Pius XII. a druhá světová válka, klade papeže do širšího kontextu vatikánské diplomacie, ale též jeho vlastní duchovní formace a ukazuje, jak uměle byla propagandistická teze o „Hitlerově papeži“ vytvořena. Podněty z Chenauxovy studie a další, týkající se např. významu Pia XII. pro vznik Evropské unie, jsou poté dále rozvedeny v exkluzivním rozhovoru s tímto badatelem, příznačně nazvaném *Papež musí mluvit jako papež*. Jakými završením historického bloku o Piu XII., který byl zásadně ovlivněn fenoménem II. světové války, a vykročením do budoucnosti je článek Heinze-Gerharda Justenhovena *Papež Pius XII., průkopník mírové etiky ve 20. století*. Poté se 3. číslo *Salve* obrací k věroučnému a pastýřskému odkazu velkého papeže. Polský dominikán Piotr Napiwodzki se ve studii *Mystici Corporis Christi a spor o pojetí církve* zabývá velmi živými teologickými diskuzemi o ekleziologii, které byly příznačné pro dobu bezprostředně předcházející pontifikát Pia XII. a mající v jeho encyklice důležité završení. Tomáš Petráček rekonstruuje v téměř detektivní studii cestu k encyklice *Divino afflante Spiritu*, která představovala zcela klíčový dokument podporující biblické studium v rámci katolické církve, mimořádně těžce poznamenané protimodernistickými omezeními. Jan Rückl shrnuje v práci *Pius XII. a liturgické reformy* plody hnutí liturgické obnovy. Další polský badatel, Konrad Glombik, v syntetickém přehledu postihuje hlavní teze morální nauky Pia XII. a ukazuje, jak podstatě papež ovlivnil v době rozvoje medicíny morální reflexi jejích nových objevů a možností. Završením čísla je pak článek španělského benediktina Santiaga Cantery Montenegro OSB o novém dogmatu o Nanebevzetí Panny Marie.

Třetí číslo *Salve* o papeži Piu XII. je doplněno zevrubným kalendářem jeho pontifikátu a doby, nechybí blok recenzí, a to vše je doplněno obrazovým doprovodem představujícím papeže Pia XII., pro kterého, jak píše v editoriale šéfredaktor biskup Dominik Duka OP, „na stránkách našeho tisku nebylo místo, jen slova kritiky a zesměšňující karikatury“.

NEKROLOGIUM

11. listopadu 1913

zemřel v olomouckém konventu bratr spolupracovník **Markolín Pavlíček**. Narodil se 8. prosince 1843 v Hrachovišti u Pardubic, řeholní sliby složil 8. července 1868 v Olomouci. Sloužil Bohu a bratřím v kláštorech v Šoproni, Znojmě a Olomouci jako krejčí. Pohřben je v Olomouci. Ať odpočívá v pokoji.

28. listopadu 2003

zemřel v nemocnici v St. George na Grenadě **P. JUDr. Bernard Radomír Kadlec**. Narodil se 21. dubna 1915 v Praze. Po ukončení gymnázia vystudoval právnickou fakultu Univerzity Karlovy. Oboru se ale nevěnoval, pracoval v Národní knihovně, kde ještě vystudoval knihovnictví. Začal také studovat na filosofické fakultě historii umění, estetiku a filosofii, které nedokončil kvůli uzavření vysokých škol během nacistické okupace. Práci v knihovně opustil v roce 1942 a nastoupil do noviciátu, 28. září 1943 složil řeholní sliby a zahájil studium teologie v Olomouci. Krátce po vysvěcení na kněze 29. června 1947 odešel do Oxfordu, kde v roce 1949 dokončil svá teologická studia. Vzhledem ke změně poměrů a na doporučení představených se domů nevrátil. Chtěl pokračovat ve studiích, ale protože potřeba práce ve farnostech byla veliká, odešel do farnosti v Hinckley. V roce 1951 byl Anglickou provincií vyslán do misii na Grenadu a Barbados, kde strávil třicet dva roky. Kromě obvyklé pastorační práce vyučoval, editoval místní týdeník, vyučoval němčinu, organizoval teologické kurzy pro laiky a stále jáhny. V roce 1982 byl asignován do Kingstonu na Jamaiku. Poslední léta svého života strávil opět na Grenadě. Zemřel po krátké nemoci 28. listopadu 2003 v místní nemocnici hlavního města St. George. Pohřeb se konal 8. prosince 2003 v katedrále Neposkvrněného Početí Panny Marie a jeho ostatky jsou uloženy v dominikánské části hřbitova. Ať odpočívá v pokoji.

ZE SVĚTA

Zahájen kanonizační proces Pierra Claverie

V Alžíru byl 5. října 1997 oficiálně zahájen kanonizační proces devatenácti řeholníků a řeholnic z alžírské církve, kteří byli násilně zavražděni v období od května 1994 do srpna 1996. Patří k nim sedm trapistů, čtyři karmelitáni, bratr marista, šest sester a náš bratr Pierre Claverie, alžírský biskup, jenž byl zavražděn 1. srpna 1996 (srov. T. Radcliffe: Sedm posledních slov, vydal Krystal OP 2006).

V květnu 2000 během mše ve Svatém Petru v Římě, slavené na podnět papeže Jana Pavla II. k oslavě „svědků víry dvacátého století“, projevil Mons. Henry

Tessier, arcibiskup alžírský, přání, aby památka devatenácti mučedníků alžírské církve nebyla zapomenuta. Spíše by ji církev měla ctít jako znamení lásky a věrnosti alžírského lidu. Mons. Tessier též vyjádřil svou touhu, aby tato kauza svatořečení byla společná a nezůstaly tak stranou malé kongregace, jimž se obvykle nedostává sil nutných k vedení podobného procesu.

Během uplynulých sedmi let se uskutečnilo několik setkání zmíněných kongregací. Mnozí se ptali, zda je vhodné takový proces začínat. Vraždy těchto řeholníků totiž otevírají zvlášť citlivý problém střetů francouzské a alžírské tajné služby ohledně nezdařených únosů. Okolnosti smrti Pierra Claverie nejsou dosud náležitě objasněny. Je vhodné o tom všem mluvit právě nyní, kdy Alžírsko dosud ani v nejmenším neobjasnilo události minulých deseti let? Další otázkou je, zda to „naše“ mučedníky nestaví příliš do popředí, zatímco jiní Alžířané jsou mezitím nadále zabíjeni jako nevinné oběti lidské nenávisti?

Také ze strany Říma jsme byli svědky jistého váhání. Aby církev mučedníka „formálně uznala“, je nutno předpokládat, že byl zabit jako „oběť“ nenávisti k víře“. Tak tomu v tomto případě není. Tato rozprava není dosud uzavřena a je oprávněná. Dozajista pak tento proces svatořečení potrvá léta, ne-li desetiletí. Tak jistě na usazení celého případu zapracuje i čas.

Jedním z důvodů, proč bychom nyní měli v procesu pokročit, a já věřím, že je to důvod oprávněný, je, abychom nepřišli o vzpomínky ze života těchto mužů a žen. Proto máme tak velký zájem na procesu a jeho náležitě formě. Zatím se můžeme dotázat svědků a shromáždit dokumenty se svědectvími těch, kteří pozvolna odcházejí.

Z tohoto důvodu též mnoho alžírských přátel církve toto dílo podporuje. Nikdy bychom neměli zapomenout, co se stalo, neměla by nás postihnout „nucená ztráta paměti“, jak říká Boualem Sansal, alžírský spisovatel, autor významných knih o násilí v devadesátých letech dvacátého století. Poslední dobou alžírský režim vydal takzvané zákony o usmíření a „národní svornosti“ (v červenci 1999 a v únoru 2006). Ty však ve skutečnosti poskytují oficiální beztrestnost vrahům, kteří poté, co se vrátili z buše, opět zaujali svá místa ve společnosti, jako by se nic nestalo. Podle Amnesty International tato nařízení „nepůsobí nic jiného, než že se jejich prostřednictvím obětem a jejich rodinám odpírá právo na pravdu a spravedlnost. Tyto zákony jsou vydávány s úmyslem bránit obětem a jejich rodinám domáhat se v Alžírsku spravedlnosti a zabránit tomu, aby se pravda o těchto násilnostech dostala před alžírské soudy“. Zdá se, že současná vlna útoků, kterou někteří připisují těmto „kajčovníkům“, dává takovým analýzám zapravdu a zdůrazňuje potřebu posvětit si na minulost, pokud ovšem Alžírsko opravdu stojí o skutečné národní usmíření. Můžeme jen doufat, že si Alžírsko jednoho dne

opravdu dá práci s obnovením paměti, a v té chvíli dostanou svůj smysl i současné práce na uchování památky na mučedníky alžírské církve.

Fr. Jean Jacques Pérennes OP

Splátka na dluh sestře Nelli modlitba za malířku

Pocházela z bohaté rodiny, podle které se ve Florencii jmenuje jedna ulice. Přátelila se s nejméně významnými malíři své doby. Její malby jsou úžasné, avšak jen u tří maleb bylo s jistotou potvrzeno její autorství. Dnes je téměř neznámá. Žena, která žila ve století, kdy byl tvůrčí přínos žen hodnocen jako *non importante*. Byla první známou florentskou malířkou v době, kdy tomuto oboru vládli muži. Dominikánská mniška, které tímto aspoň částečně splácíme dluh.

S. Plautilla Nelli (1523–1588) se narodila do vznešené florentské rodiny. V roce 1538, když jí bylo 14 let, vstoupila do kláštera Sv. Kateřiny Sienské ve Florencii (kde se vyučovalo malířství a modelování terakotových plastik), a posléze byla opakovaně volena jeho převorkou. O tento klášter, který v roce 1496 založila Camilla Bartolini Rucellai, pečovali bratři od sv. Marka; nejznámějším z nich byl Savonarola. Klášter, který dnes již neexistuje, stával na náměstí San Marco. V roce 1853 byl zabrán pro účely Galleria dell'Academia a tak se na krátký čas stal součástí Accademia delle Belle Arti (Akademie krásných umění). Podle Catherine Turrill, jenž se životem a dílem sestry Nelli zabývá, byly mnohé mnišky od sv. Kateřiny dcerami florentských umělců.

S. Plautilla Nelli malovala velké oltářní obrazy, malé zbožné obrázky a miniatury, z nichž se mnohé ztratily. Spolu se sestrou Petronillou rovněž iluminovaly různé chorální knihy. S. Plautilla malovala iniciály, v nichž byly zakomponovány postavy mnišek. Několik těchto nádherných iluminací, připisovaných s. Nelli, je uloženo v knihovně Museo di San Marco a v Biblioteca Marucelliana, avšak nejsou vystaveny. Ve své době byla s. Nelli velice ceněna a přijímala mnohé významné zakázky, ale dnes je její autorství potvrzeno jen u tří maleb. Její nejznámější prací je *Oplakávání svatých* v refektáři muzea San Marco, kde vidíme nepříliš často zobrazovaný realistický smutek nad Kristovou smrtí, vyjádřený červenými očima a viditelnými slzami jednotlivých postav. Její *Poslední večere* původně visela v refektáři jejího kláštera, ale od roku 1853 je v refektáři kláštera Santa Maria Novella. *Letnice* z kostela San Domenico v Perugii jsou třetím dílem, u něž máme ověřeno její autorství. V roce 1985 byla jako její práce rozpoznána ještě *Panna Maria s dítětem, sv. Kateřinou a dvěma anděly*, která je dnes v Galleria Colegiata v Empoli. Znaky její práce mají též dvě kresby v Gabinetto Disegni e Stampe degli Uffizi, jsou to *Hlava ženy* a *Klečící*

žena. Je zajímavé, že se nám s. Nelli podařilo připsat jen pár prací, přitom o ní v roce 1550 Vasari ve svých Životech nejznamenitějších malířů, sochařů a architektů píše: „... a v domech šlechticů po celé Florencii je tak mnoho jejích děl, že by bylo nudným jen se pokusit je všechna vyjmenovat“. Dodnes zůstává tajemstvím, kde všechna tato její díla jsou.

Podle Catherine Turrill byla s. Nelli nejspíš pohřbena ve svém klášteře Sv. Kateřiny Sienské v hrobě, kde leží i těla dalších převorek kláštera. Ale ani klášter, ani k němu přilehlý kostel již dnes neexistují. Stojí zde budovy vojenského velitelství a nevíme ani, co se při bourání kláštera na počátku 19. století stalo s ostatky pohřbených.

Florencie, tento domov renesančního umění, stejně jako zbytek uměleckého světa, tuto první známou malířku dosud přehlížely. Florentský výbor Národního muzea pro ženské umění založený v roce 2003 usiluje o záchranu a obnovu děl dávných i současných italských umělkyní, jejichž díla jsou uložena ve sbírkách florentských muzeí. Bylo rozhodnuto vynést na světlo umění s. Nelli a zrestaurovat její obraz *Oplakávání svatých*. Restaurované dílo bylo odborné veřejnosti poprvé představeno dne 23. října 2006.

Jane Fortune

Burundský dominikán promluvil na katolické mírové konferenci

USA – Před pár týdny jsem se zúčastnil konference, kterou pořádala Catholic Peacebuilding Network (CPN) na Universitě Notre Dame. CPN, která byla založena v roce 2004, je síť dobrovolníků – lékařů, akademiků, kněží a laiků z celého světa, jenž se snaží rozvinout teorii i praxi katolických mírových snah, a to zvláště na místní úrovni.

Byla to vynikající konference, zaznělo bohatství příspěvků o nejrůznějších způsobech a teoriích pastoračního působení. Přítomno bylo téměř 300 účastníků ze 28 zemí včetně Filipín, Kolumbie, Indie, Velké Británie, Itálie, Francie a několika afrických zemí. Dále zde byli církevní představitelé z Keni, Ugandy, Rwandy, France, Německa a USA. Zúčastnili se též profesori z nejdůležitějších amerických katolických univerzit, v hojném počtu zvláště jezuité.

Důležitou úlohu v rámci konference hrály Catholic Relief Services (CRS), neboť zaměřily pozornost účastníků od úzce humanitárních hledisek k mírovým snahám v oblastech, kde zuří nějaký konflikt. Genocida ve Rwandě v devadesátých letech přivedla CRS k potřebě vyškolit lidi k vedení dialogu – což je ohromný organizační posun. A tak CRS svým působením pomáhá těm, kdo se ve službách církve snaží o nastolení míru.

Cílem konference bylo zmapovat, jak a zda by se církev měla v oblastech, kde vládne konflikt, jako například na Filipínách mezi katolíky a muslimy, v Africe mezi válčícími kmeny, v Kolumbii mezi vládou (jejími polovojskými jednotkami) a guerillami, snažit o mír. Církev v těchto oblastech den co den odvádí hrdinskou práci.

Zvlášť musím zmínit dominikána fr. Emmanuela Ntakarutimana OP, který založil centrum Ubuntu (agateka2004@yahoo.fr), jehož cílem je zmírnění všeobecného traumatu a poruch chování, které jsou následkem genocidy v Burundi. Fr. Emmanuel je držitelem titulu PhD v oboru fundamentální teologie z Freiburgu a absolvoval rovněž studia sociální psychologie. Centrum Ubuntu školí pomocníky, kteří budou navštěvovat jednotlivé vesnice, aby zde vedli skupinové reflexe, jež by napomohly k znovunastolení společenských hodnot, zahojily vzpomínky a usmířily dříve válčící skupiny. Jeho centrum vysílá rozhlasové pořady a vydává měsíčník. Centrum se zaměřuje na obnovu základních kulturních hodnot (to je i význam slova ubuntu), které jsou podkladem správných mravních rozhodnutí a společenského zdraví. Fr. Emmanuel je rovněž koordinátorem dominikánského hnutí Peace and Justice v Africe.

Chuck Dahm OP
Provincie sv. Alberta, USA

(IDI 2008, přeložil Ivan František Bok)

24 TOMISTICKÝCH TEZÍ

17. Jak organické, tak neorganické schopnosti přirozeně vycházejí z lidské duše. Organické schopnosti, k nimž patří smysly, mají jako svůj subjekt složeninu duše a těla, neorganické pouze duši. Rozum je totiž schopnost vnitřně nezávislá na tělesných orgánech.

Jak už bylo řečeno výše (hlavně v tezi 13), tomismus v návaznosti na Aristotela rozlišuje 3 stupně životních činností, tj. vegetativní, smyslové poznání a rozumové poznání. Sedmnáctá teze rozlišuje především schopnosti organické, tedy vázané na tělesné orgány, a neorganické, tedy na těle nezávislé. Do obou těchto skupin patří poznávací schopnosti, a to smyslové do organických schopností, a rozumové do neorganických.

Protože je poznání velmi důležitou oblastí, podívejme se nejprve podrobněji na to, jak tomismus chápe poznání jako takové. V našem světě je poznání schopností některých živých jsoucen, totiž živočichů. Zatímco

rostliny pouze vegetují, tj. vyživují se a rozmnožují se, živočichové mají různou míru schopnosti poznávat. Je to činnost, která člověka spojuje se světem zvířat. Některá zvířata mají dokonce mnohem lepší poznávací schopnosti určitého typu. Podíváme-li se na lidské poznání podrobněji, lze konstatovat, že je jedním z druhů činnosti, které člověk vyvíjí. Podle antické tradice rozlišujeme u člověka tři typy činností:

- poznání (*theoria*)
- jednání (*praxis*)
- tvoření (*poiesis*)

Poznání je vnitřní, imanentní činnost. Co znamená, že je nějaká činnost imanentní? Činnost může být dvojího typu:

- fyzická – tj. navenek působící, která vyžaduje určitý objekt, kde vždy něco působí na něco jiného.
- metafyzická, imanentní, tj. zdokonalující samotný subjekt.

Poznání je právě takovým typem činnosti, kde se nejedná o působení poznávajícího na poznané. To, co se při poznávací činnosti mění, je subjekt, nikoli objekt. Subjekt získává poznání a stává se více a více poučeným, znalým, vědoucím.

Je vhodné poznamenat, že s tímto pohledem na poznání by však všichni filosofové nesouhlasili. Nejzřetelnější opozice proti takovému předběžnému vymezení poznání je idealismus, tzn. filosofická teorie, podle níž je okolní svět produktem subjektu. Ve své radikální podobě to znamená popření rozdílu mezi poznávajícím a poznávaným. Idealismus by tedy nesouhlasil s tvrzením, že poznávaný objekt je nezávislý a poznáním se nemění. Naopak, poznávaný objekt je podle idealismu při poznání vytvářen. Takový pohled na poznání je však v masivním rozporu s naší elementární zkušeností.

Jak lze filosoficky zkoumat poznání dále? Pokusme se představit o co vlastně jde, když člověk dospívá k poznání. Nejprve poznání nějaké věci nemá, poté nastává proces poznávání a ono poznání dané věci je získáno. Co je vlastně ona entita, kterou člověk nejprve nemá, poté má, a které se říká „poznání“? Je to jakési vystižení toho, co poznávaná věc je. Nejprve člověk nemá toto „vystižení, co věc je“, poté ho má. Povšimněme si, že i česká etymologie slova chápat je založeno na „uchopit“ neboli přijmout, osvojit si. Aristotelsko-tomistický termín pro označení onoho „co věc je“, resp. „jaká věc je“, je „forma“. V případě určení nějaké věci (substance) je to substan-

ciální forma (např. člověk, strom, pták, stůl...), v případě určení vlastnosti nějaké věci je to akcidentální forma (např. velký, červený, chytrý, stojící apod.). Jestliže je tedy poznání osvojením si toho, co poznávaná věc je, znamená to, že je poznání osvojením si formy poznávané věci. A přesně vzato nejen jedné formy, ale mnoha forem, neboť máme-li poznání o nějakém předmětu, máme nějakým způsobem osvojenou jeho substanciální formu i řadu jeho akcidentálních forem. Vidíme např. jablko (přijímáme poznáním substanciální formu jablka), ale jen díky tomu, že ji identifikujeme na základě přijetí akcidentálních forem jako je např. červená a žlutá barva, přibližně kulatý tvar, typická vůně apod.

Toto osvojení si formy poznávané věci však logicky nemůže být materiální. Kdyby totiž toto přijetí formy poznávané věci bylo fyzické (materiální), znamenalo by to, že ztratíme svou substanciální formu a přijmeme formu poznávaného. Poznávám-li například svými smysly jablko, přijímám formu jablka. Kdybych ji ale přijal materiálně, fyzicky, stal bych se sám jablkem, což je absurdní. Proto říkáme, že formu poznávaného přijímáme nemateriálně, intencionálně.

Rozdíl mezi poznávajícími a nepoznávajícími živými jsoucny je pak popsán tak, že jsoucno nepoznávající (např. pampeliška) vlastní pouze a jen svou vlastní formu. Naproti tomu jsoucno poznávající má mnohem širší možnosti. Přijímá intencionálně formy mnoha jiných věcí, totiž těch, které poznává. Aristotelés to vystihuje dobře známými slovy, že člověku se duše stává jakoby vším. Jinými slovy, tendence člověka poznávat je obrovská a týká se všeho.

Je zřejmé, že životní schopnosti vegetativní a smyslové úrovně vyžadují tělesné orgány, neboť bez nich by nemohly vykonávat svou činnost. Naproti tomu rozum je schopnost neorganickou, tj. schopností, která nevyžaduje tělesný orgán. Důvody byly probrány již v 15. tezi. Rozumová duše proto dokáže myslet obecné, dokáže subsistovat bez závislosti na těle, dokáže být svobodná. Tyto skutečnosti budou ještě probírány v dalších tezích.

Tomáš Machula

(Příště: 18. teze: „Z nemateriálnosti nutně plyne rozumovost, a to tak, že stupni vzdálení se od materie odpovídá i stupeň rozumovosti. Přiměřeným objektem rozumu je obecně vzato samotné jsoucno. Ve stavu sjednocení duše a těla jsou však vlastním předmětem lidského rozumu esence věcí abstrahované od materiálních podmínek.“)

PROVINCIAL DOMINIKÁNŮ

P. Benedikt Mohelník OP
Husova 234/8, 110 00 Praha 1
☎/fax/zázn: 224 219 685
✉ provincial@op.cz

MNIŠKY KAZATELSKÉHO ŘÁDU

S. M. Anežka Suchánková OP
Dolní Česká 1, 669 02 Znojmo
☎ 515 221 161
✉ mnisky@op.cz

S. M. Kateřina Foltová OP
Lysolajské údolí 106/21
165 00 Praha 6, ☎ 220 923 159
✉ monialesop@volny.cz

ROZJÍMAVÉ SESTRY SV. DOMINIKA

S. M. Terezie Eisnerová OP
Nám. bří Jandusů 21
104 00 Praha 10-Uhřetěves
☎ 267 712 611, 267 712 614
✉ sestryop@volny.cz

ČESKÁ KONGREGACE SESTER DOMINIKÁNEK

S. M. Miriam Hřebačková OP
Veveří 27, 602 00 Brno
☎ 541 214 846
www.dominikanky.cz
✉ dominikanky.bm@volny.cz

Konvent sester dominikánek Katolický domov studujících

Černá 14, 110 00 Praha 1
vrátnice KDS: ☎ 224 934 496
ředitelna: ☎ 224 934 856
konvent sester: ☎ 224 934 655
✉ cernaop@volny.cz
✉ kdsop@tiscali.cz

DÍLO BLAŽENÉ ZDISLAVY

s. Marie Terezie Legnerová
Charitní domov
592 54 Moravec

SDRUŽENÍ KNĚŽÍ A JÁHNŮ SV. DOMINIKA

P. Antonín Damián Nohejl
Popelnicova 52
312 06 Plzeň
mob.: 602 327 842
✉ semperfides@seznam.cz

LAICKÁ SDRUŽENÍ SV. DOMINIKA

Dagmar Ester Kopecká
Na Zličově 221/8, 152 00
Praha 5; ☎/fax: 251 554 669
✉ ester@op.cz

KAZATELSKÉ STŘEDISKO

P. Pavel Mayer OP
☎: 585 231 352, ☎ 602 858 800
✉ pavel@op.cz

DOMINIKÁNSKÁ KNIHOVNA

Husova 8, Praha 1
tel. 224 235 731
✉ knihovna.praha@op.cz

Nakladatelství KRYSTAL OP

Husova 8, 110 00 Praha 1
☎ 224 237 750
web: krystal.op.cz
✉ krystalop@volny.cz

STUDIO VERITAS

Husova 8, 110 00 Praha 1
✉ veritas@op.cz

SALVE. Revue pro teologii a duchovní život

Velké nám. 35, 500 01 Hradec
Králové; ☎ 495 063 625
web: salve.op.cz
✉ dominika@diecezechk.cz

Společnost Tomáše Akvinského (S.I.T.A.)

P. Štěpán Filip OP
web: agora.metaphysica-skaut.org/sita
✉ SITA-cz@quick.cz

VEČERNÍ EVANGELIZAČNÍ ŠKOLA

P. Jan Rajlich OP
web: misie.op.cz
✉ jan@op.cz

HNUTÍ PRO ŽIVOT ČR

Radim Ucháč, Hlubočepská
85/64, 152 00 Praha 5
web: www.prolife.cz
✉ info@prolife.cz

HNUTÍ SVĚTLO-ŽIVOT (OÁZY)

P. Jan Rajlich OP
web: oaza.op.cz

SERVO o.p.s.

Daisy Zdislava Waldsteinová
Sněmovní 11, 118 00 Praha 1
☎ 602 367 505

Mons. DOMINIK DUKA OP

Biskupství královéhradecké
Velké nám. 35
500 01 Hradec Králové
☎ 495 063 625 (sekretariát)
fax: 495 512 850
✉ duka@diecezechk.cz

RES CLARITATIS

zpravodajství
Michaela Freiová
redakce@claritatis.cz

DOMINIKÁNI NA INTERNETU

www.op.org – centrální stránka dominikánů ve světě

www.op.cz – hlavní stránka dominikánů v ČR

dominikanky.cz – Kongregace sester dominikánek

rozjímavesestry.op.cz – Rozjímavé sestry sv. Dominika

laici.op.cz – Sdružení laiků sv. Dominika

kds.op.cz – Katolický domov studujících, Praha

krystal.op.cz – Nakladatelství Krystal OP s.r.o.

oliva.op.cz – knihkupectví Oliva v klášteře sv. Jiljí

jilji.op.cz – Klášter dominikánů Praha

plzen.op.cz – Klášter dominikánů Plzeň

olomouc.op.cz – Klášter dominikánů Olomouc

salve.op.cz – Salve. Revue pro teologii a duchovní život

dominik.cz (spravují fr. Jan Rajlich OP a Anežka Dominika Churaňová)

informace: ✉ jachym@op.cz

Dominikánský breviář online
http://breviar-op.cz